

генерувати велику кількість різних ідей. В основі дії психологічного механізму функціонування даної здатності перебувають аналітичні компоненти мислення, котрі дозволяють конкретизувати загальну проблему у вигляді безлічі окремих її властивостей, ознак та умов. Розвиток вказаної спроможності передбачає спеціальний підбір завдань, що вимагають знаходження різних варіантів рішень, причому з послідовним їх ускладненням за всіма наміченими параметрами. Важливо, щоб пропоновані завдання носили як стандартний, так і нестандартний (проблемний) характер.

Особливої актуальності в контексті розвитку творчих здібностей студентів набуває проблема організації їхньої навчальної творчо-пошукової активності. Викладач має можливість сприяти розвитку у студентів мотивації творчості, логічного і творчого мислення, уяви і фантазії, що активізує їхній творчий потенціал. Розвиток творчих спроможностей протікає найбільш результативно за певних психодидактичних умов: створення ситуації успіху, використання різноманітних інтерактивних методик і технологій, забезпечення сприятливого психологічного клімату, відбору проблемних задач і завдань тощо. Сама присутність креативного викладача здійснює позитивний вплив на розвиток творчої спрямованості у студентів.

Формування професійної творчості у студентів – це складова процесу становлення цілісної творчої особистості, готової до ефективної фахової діяльності. Саморозвиток такої особистості розгортається у її внутрішньому, психодуховному плані як самостійне, пошукове, свідоме і постійне самопізнання себе і своїх різнобічних спроможностей.

Шаюк О. Я.,

к. психол. н.,

доцент кафедри психології

та соціальної роботи ТНЕУ

Кадубець М. Я.,

вчитель вищої категорії

Козівська державна українська

гімназія імені В. Герети

ІНОЗЕМНА МОВА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ ТОЛЕРАНТНОСТІ ОСОБИСТОСТІ

В ієрархії критеріїв професіоналізму сучасного фахівця все більшого значення набувають комунікативні витоки, серед яких здатність до толерантної поведінки, готовність взаємодіяти і йти на компроміси та домовлятися мають чи не найбільший пріоритет. Іншими словами, фахівець сучасної економіки зобов'язаний не тільки мати ґрунтовні теоретичні знання і володіти методами роботи в галузі підприємництва, управління виробництвом, економічного аналізу,

бухгалтерського обліку, наукового менеджменту і маркетингу, контролю і аудиту, а й уміти швидко орієнтуватися в нестабільному ринковому просторі, приймати самостійні рішення в умовах ризику та невизначеності, знаходити оригінальні рішення, а головне – володіти комунікативними навичками продуктивного спілкування, зокрема, іншомовного, у професійній сфері. З огляду на зазначене набувають актуальності дослідження ефективних шляхів формування іншомовної компетентності в студентів, зокрема економічного спрямування як основи їхнього професійного розвитку в сучасному інформаційному суспільстві. Недоліки ж комунікативного розвитку суттєво перешкоджають професійному і особистісному зростанню спеціаліста [1].

Для успішного іншомовного спілкування недостатньо володіти лише мовленнєвими навичками і вміннями. Спілкування буде успішним тільки тоді, коли учасники володітимуть соціокультурною компетентністю та культурою іншомовного контактування. Відтак, навчання іноземних мов повинно сприяти формуванню у студентів культури спілкування, що є прийнятою в сучасному цивілізованому світі, відповідних ціннісних орієнтирів, почуттів та емоцій, поважливого ставлення до іноземної мови та культури народу, що спілкується цією мовою, розуміння важливості оволодіння іноземною мовою і усвідомлення потреби користування нею.

Загалом, в сьогоденнішніх реаліях іноземна мова є одним із основних елементів формування особистості спеціаліста, адже оволодіння нею уможливорює розвиток соціокультурної компетентності, а відтак толерантності і здатності до плідної співпраці. Адже немає сумніву, що сьогодні соціально-економічний розвиток багато в чому залежить від успішності переговорів, мистецтва пошуку компромісів, продуктивної конкуренції між різними фінансово-промисловими групами, сферами малого та середнього бізнесу. І саме тут особливо чітко виявляється прагматична комунікативної толерантності, що визначає чи не знаходить баланс інтересів конкуруючих сторін. Адже у процесі переговорів будь-які індикатори нетолерантності чи навіть ситуативної неготовності до неї ведуть до неуспіху. Тому й виховання толерантності у студентів економічних вишів, як потенційних учасників ринкових відносин, є одним із головних чинників якісного зростання ефективності близького і віддаленого майбутнього економіки. Це аргументовано доводять взаємопов'язані дослідження [див. 2; 3; 4], які водночас підтверджують, відповідно на теоретичному та емпіричному рівнях, виняткову значущість толерантності як потенційної основи для ефективної взаємодії в умовах продуктивного економічного співжиття.

Література:

1. Маркова А. К. Психология профессионализма / А. К. Маркова. – М.: Знание, 1996. – 308 с.
2. Фурман А. В. Генеза толерантності та перспективи українотворення (комплексний проект) / А. В. Фурман // Психологія і суспільство. – 2013. – № 1. – С. 6-20.
3. Фурман А. В., Шаюк О. Я. Толерантність як предмет онтофеноменологічного дискурсу / А. В. Фурман, О. Я. Шаюк // Психологія і суспільство. – 2015. – № 3. – С. 31-61.
4. Шаюк О. Я. Психологічні особливості формування професійної толерантності у майбутніх економістів : дис... канд. психол. наук : 19.00.07 / Нац. акад. Держ. прикорд. служби України імені Богдана Хмельницького. – Хмельницький, 2012. – 215 с.